

مقایسه تأثیر بابونه، زنجبیل و ویتامین B6 بر درمان تهوع و استفراغ بارداری: یک کارآزمایی بالینی تصادفی سازی شده

دکتر حمیده پاک‌نیت^۱، دکتر محمدرضا معمارزاده^۲، دکتر نضال آژ^۳، مریم مافی^۴، فاطمه رنجکش^{۵*}

۱. استادیار گروه زنان و مامایی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران.
۲. دکترای شیمی، مرکز تحقیقات گیاهان دارویی، شرکت داروسازی باریج اسانس، کاشان، ایران.
۳. استادیار گروه مامایی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران.
۴. کارشناس ارشد آمار زیستی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران.
۵. مربی گروه مامایی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران.

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۰۵/۰۶ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۰۸/۰۷

خلاصه

مقدمه: تهوع و استفراغ، از شکایات شایع دوران بارداری است. از جمله درمان‌های سنتی، استفاده از داروهای گیاهی می‌باشد. مطالعه حاضر با هدف مقایسه تأثیر بابونه، زنجبیل و ویتامین B6 بر درمان تهوع و استفراغ بارداری انجام گرفت.

روش کار: این مطالعه کارآزمایی بالینی در سال ۱۳۹۵-۹۶ بر روی ۱۰۵ زن باردار مبتلا به تهوع و استفراغ بارداری در مراکز سلامت شهر قزوین انجام شد. افراد به صورت تصادفی در ۳ گروه ۳۵ نفره (مداخله ۱، ۲ و ۳) قرار گرفتند. گروه‌های مداخله به مدت ۴ روز و روزی ۳ بار به ترتیب تحت درمان با کیسول خوراکی بابونه، زنجبیل و ویتامین B6 قرار گرفتند. تهوع و استفراغ قبل و ۱ هفته پس از اتمام مداخله با استفاده از شاخص رودز در هر ۳ گروه اندازه‌گیری شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS (نسخه ۲۳) و آزمون‌های تی تست، کای دو، کروسکال والیس و ویلکاکسون انجام شد. میزان p کمتر از ۰/۰۵ معنی‌دار در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: قبل از مداخله اختلاف معنی‌داری بین سه گروه از نظر میانگین نمره تهوع و استفراغ بر اساس شاخص رودز مشاهده نشد ($p>0/05$)، در حالی که بعد از مداخله در هر سه گروه کاهش معناداری را نشان داد ($p=0/001$)، اما اختلاف آماری معناداری در میزان کاهش میانگین تهوع، استفراغ در سه گروه مداخله وجود نداشت ($p>0/05$).

نتیجه‌گیری: استفاده از هر سه داروی بابونه، زنجبیل و ویتامین B6 در کاهش تهوع و استفراغ دوران بارداری مؤثر است و برتری معناداری در اثر درمانی در هیچ‌کدام از سه داروی ذکر شده وجود ندارد.

کلمات کلیدی: بابونه، تهوع و استفراغ بارداری، زنجبیل، شاخص رودز، ویتامین B6

* نویسنده مسئول مکاتبات: فاطمه رنجکش؛ دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران. تلفن: ۰۲۸-۳۳۲۳۷۲۶۸؛ پست

الکترونیک: fatemehranjkesh@yahoo.com